

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Algemene Rekenkamer
T.a.v. drs. E. Irrgang
Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 AE DEN HAAG

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
3577698-1046731-FEZ

Uw brief
23001322 R

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie op het rapport 'Resultaten
Verantwoordingsonderzoek 2022 Ministerie van VWS
(XVI)'

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte heer Irrgang,

Hartelijk dank voor uw conceptrapport bij het jaarverslag 2022 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, hoofdstuk XVI van de rijksbegroting. In deze brief geef ik, mede namens de minister voor Langdurige Zorg en Sport en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport mijn reactie op de conclusies en aanbevelingen bij de onderzochte beleids- en bedrijfsvoeringsonderwerpen.

Ten eerste wil ik graag reageren op de conclusies en aanbevelingen op het gebied van de bedrijfsvoering en de zorgen die u uitspreekt over het tempo waarin wordt gewerkt aan het realiseren van structurele verbeteringen in het (financieel) beheer. Hoewel het ministerie in mijn ogen wezenlijke stappen heeft gezet om het beheer te versterken, laat het verantwoordingsproces - en de uitkomst hiervan - zien dat de benodigde verandering de komende jaren nog bijzondere aandacht vraagt. Dit erkennen we ten eerste. Ik onderschrijf dan ook de door u gedane constatering en neem uw aanbevelingen over. Hieronder beschrijf ik op hoofdlijnen de vorderingen van de verschillende domeinen van beheer en welke opgave nog resteert. In de voortgangsrapportage financieel beheer die ik op 12 april 2023 aan het parlement heb verzonden (Kamerstukken II, 36200-XVI-216) heb ik dit meer uitgebreid toegelicht.

Om te komen tot een verbeterd **financieel beheer** is in 2021 het programma structurele en culturele borging gestart. Destijds was duidelijk dat we 2022 nodig zouden hebben voor het uitwerken van verschillende verbetervoorstellen. Voor veel van de onderdelen van het programma die voor 2022 gepland waren is dit ook gerealiseerd. Zo zijn in 2022 verschillende producten uitgewerkt die een bijdrage moeten gaan leveren aan een adequaat (financieel) beheer. Begin dit jaar zijn in de Bestuursraad Bedrijfsvoering deze producten vastgesteld, zoals een handboek subsidies en de subsidiegids. In 2023 worden deze producten geïmplementeerd en zal de werking aangetoond moeten worden. Hierbij moet ruimte zijn voor het bijsturen van producten als blijkt dat ze nog niet bereiken wat wordt beoogd. Om de voortgang te monitoren worden - nog meer dan in voorgaande jaren - mijlpalen en ijkmomenten bepaald.

In 2022 is veel energie gaan zitten in de afwikkeling van voorschotten die zijn verstrekt tijdens de coronapandemie. Hierdoor kon onvoldoende tijd en aandacht worden besteed aan het reguliere uitvoerings- en verantwoordingsproces. Met het nu grotendeels vaststellen van de verplichtingen c.q. verleende (coronagerelateerde) voorschotten vanuit 2020 en 2021 kan in 2023 meer aandacht worden besteed aan de jaarafsluiting (met naar verwachting beduidend minder correctieboekingen als gevolg).

Tegelijk geldt dat met name veranderingen voor de culturele en gedragsaspecten niet eenvoudig te realiseren zijn. Eén belangrijke maatregel op dit vlak is de versterking van de financiële functie binnen VWS. In 2021 en 2022 is met name de directie Financieel-Economische Zaken versterkt. In 2022 zijn functieprofielen voor de eerstelijns Financieel Adviseurs en Coördinerend Financieel Adviseur uitgewerkt. Tegelijkertijd is gebleken dat naast deze functieprofielen ook de inrichting van de financiële functie in zijn geheel onlosmakelijk verbonden is met de versterkingsopgave. Dit maakt dat er eind 2022 is afgesproken om te kijken naar de gehele inrichting van de financiële functie. Hierbij wordt ook gekeken op welke wijze andere departementen de financiële functie hebben ingericht (o.a. OCW, SZW en BZK). De verkenning moet voor de zomer gereed zijn en afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt geïmplementeerd.

Aandachtspunt hierbij is dat de verbetering van het beheer niet alleen moet gaan over de mensen die werkzaam zijn in de financiële functie. Belangrijke sleutel voor het succes ligt in het betrekken en vergroten van de expertise van de mensen binnen de beleidsdirecties. Het is duidelijk dat dit verandertraject een lange adem vraagt, zeker voor de laatstgenoemde (culturele) aspecten. Dit vraagt het volledige commitment van de politieke en ambtelijke leiding en inzet van de gehele organisatie. Zoals wij ook eerder bespraken staan wij als bewindspersonen en alle leden van de bestuursraad ten volste achter het realiseren van deze opgave. Dit is ook door de secretaris-generaal onlangs verwoord in een interne brief aan de gehele organisatie.

Specifiek voor het **subsidiebeheer** is in 2022 verder gewerkt aan het verminderen van staatssteun en voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O). Voorafgaand aan publicatie en inwerkingtreding, worden alle nieuwe en verlengde subsidieregelingen door het Expertisecentrum Subsidies (ECS) getoetst op rechtmatigheid en uitvoerbaarheid. De staatssteuntoets is hier nadrukkelijk onderdeel van. Bij de verantwoording 2022 was er wederom budgettair minder onzekerheid over de rechtmatigheid vanwege staatssteun. Uit intern onderzoek van VWS is gebleken dat de uitgevoerde M&O-risicoanalyses nog verbeterd kunnen worden. Om M&O te voorkomen houdt het ministerie van VWS een overzicht bij van onregelmatigheden bij subsidies. DUS-I zorgt voor het beheer van dit register. In 2022 is bij DUS-I een meldpunt onregelmatigheden opgericht om de mogelijkheid te bieden vermoedens van M&O te melden. In 2023 wordt verder gewerkt aan het verbeteren en implementeren van de subsidiemonitor om centraal toezicht te kunnen houden. In het tweede kwartaal wordt een volledig geïmplementeerde monitor verwacht die ingaat op de lopende subsidieregelingen.

Voor **inkoop en materieel beheer** zijn in 2022 zijn verschillende producten ontwikkeld, waaronder de handreiking prestatieverklaring, handreiking instrumentkeuze en de handreiking centrale regie materieel beheer. Daarnaast

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk
3577698-1046731-FEZ

wordt gewerkt aan een nieuw Source-to-Pay systeem (dus contracteren en overgaan tot betalen van de factuur in één systeem). Momenteel bestaan er verschillende systemen voor het contracteren en is geen directe aansluiting in de systemen tot het betalen van de factuur van de inkoop. Dit leidt tot een (ongewenste) procesvariatie. Alleen in de eerste helft van 2022 is nog gebruik gemaakt van de uitzonderingsgrond *dwingende spoed*.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk
3577698-1046731-FEZ

De aanwijzing materieel beheer is in 2022 vastgesteld. Het ministerie van VWS heeft op centraal niveau inzicht in de voorraden via periodieke rapportages vanuit de decentrale administraties van het CIBG/LCH, CIBG/BMC, het RIVM en Dienst Testen. In 2022 is besloten om de aanwezige voorraden af te bouwen naar het niveau van een veiligheidsvoorraad. Het afstoten en verwerken van overtollige voorraden of voorraden waarvan de THT is verstreken is uitgevoerd in nauw contact met Domein Roerende Zaken. In 2023 zal toezicht op voorraadbeheer nog verder worden geïntensiveerd.

Ook op het gebied van **informatiebeveiliging** en **lifecyclemanagement (LCM)** onderken ik de door u gedane constatering en neem de aanbevelingen ter harte. In algemene zin onderken ik het belang om de inrichting op informatiebeveiliging te voltooien en voldoende aandacht te schenken aan de benodigde kaders en beleid. Ik zal voorts vanuit de informatiebeveiliging de verbinding laten leggen met lifecyclemanagement, zodat er overzicht is van en beleid komt voor onze bedrijfskritische applicaties. Met deze aanpak kunnen we informatiebeveiliging op het niveau krijgen dat passend is bij de hedendaagse dreigingen. Dit vraagt inzet van de gehele organisatie. In 2022 zijn hiervoor al de benodigde stappen gezet, waaronder het in kaart brengen van de informatiebeveiligingsrisico's. Dit zal in 2023 nog nadere inzet vragen. Voor specifiek lifecyclemanagement is in 2022 het LCM-register verder gevuld.

Stagefonds Zorg

Naar aanleiding van uw onderzoek naar de subsidie 'Stagefonds Zorg' concludeert u dat het onwaarschijnlijk is dat deze subsidie effectief is in het creëren van meer stageplekken. De uitkomsten van het onderzoek zullen worden benut voor het verder ontwikkelen van het arbeidsmarktbeleid. Het Stagefonds Zorg biedt sinds 2008 een tegemoetkoming in de kosten van stagebegeleiding in de zorg. In de periode tot heden is de subsidieregeling driemaal door een externe partij geëvalueerd. De resultaten van deze evaluaties zijn steeds naar de Tweede Kamer gezonden. Op basis van de aanbevelingen in deze evaluaties is de regeling telkens herzien en voor een nieuwe periode verlengd. Na de laatste in november 2020 opgeleverde evaluatie is de regeling in 2021 – in de demissionaire periode van het kabinet Rutte III – eerst met een jaar verlengd voor het studiejaar 2021-2022. Vervolgens is de werkingsduur van de regeling in 2022 met verwijzing naar de evaluatie verlengd tot 1 augustus 2027.

In het in september 2022 afgesloten Integraal Zorgakkoord (IZA) is onder het thema 'Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals' vanuit het onderdeel één financieel arrangement voor een Toekomstbestendig Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (TAZ) afgesproken dat het beschikbare budget voor arbeidsmarkt meer integraal moet worden gezien. Met een verkenning naar een kostendekkende vergoeding voor stagebegeleiding vanuit de verschillende beschikbare budgetten moet een generiek instrumentarium beschikbaar komen. Dit instrumentarium moet ondersteunend zijn aan de noodzakelijke transitie naar anders werken in de regio, behoud van werknemers en leven lang ontwikkelen. Daarbij is afgesproken dat

VWS met de Nederlandse Zorgautoriteit de route verkent van een kostendekkende vergoeding voor stagebegeleiding via de beschikbaarheidsbijdrage. De kosten van stagebegeleiding wordt reeds deels via de reguliere bekostiging vergoed. Met de verkenning wordt beoogd om de begeleidingscapaciteit voor stages bij zorginstellingen middels een kostendekkende vergoeding te verhogen en ondersteunen. De verkenning is uiterlijk 1 januari 2024 afgerond. Het Stagefonds zal gedurende de verkenning ongewijzigd blijven.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk
3577698-1046731-FEZ

De uitkomsten van uw onderzoek naar het Stagefonds Zorg betrek ik bij de uitwerking en invulling van de hierboven genoemde verkenning naar een kostendekkende vergoeding via de beschikbaarheidsbijdrage. Ook zal ik de uitkomsten in overweging nemen bij het op te stellen generiek instrument financieel arrangement vanuit het programma TAZ.

Tot slot

Ik dank u voor uw conceptraapport en waardeer de kritische wijze waarop u de voortgang op de bedrijfsvoeringsonderwerpen in beeld brengt. Uw conclusies en aanbevelingen zal ik benutten om het (financieel) beheer verder te versterken.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ernst Kuipers